

Prokino
Kinderopvang

De Twijn

PESTPROTOCOL IKC DE TWIJN

Pesten? Dat pakken we samen aan!

Ik sta alleen, heel erg alleen

mijn tranen te bedwingen

het is zo vals wat jij nu doet

jij zegt gemene dingen

Je hebt mij zo alleen gemaakt

door onzin uit te kramen

ik wilde dat jouw mooie smoel

nu nat was van mijn tranen

Ik wil je krabben, bijten, slaan

je kwetsen zoals jij mij deed

dat het lachen je zal vergaan

VOORWOORD

Sinds 1 augustus 2015 is de wet Veiligheid op school van kracht. Onderwijsinstellingen moeten een veiligheidsplan hebben. Hierin staat beschreven op welke wijze de school en opvang een veilige omgeving voor leerlingen en personeel organiseert en bewaakt.

Een veilige omgeving voor leerlingen en onderwijspersoneel houdt in dat er een prettige sfeer in het IKC is. Incidenten zoals ongepast gedrag, intimidatie, diefstal en agressie worden voorkomen. Dat kan door op tijd te signaleren en hier gericht tegen op te treden. Dat geldt ook voor het bestrijden van pestgedrag.

De wet Veiligheid op School heeft o.a. tot doel dat scholen en opvangcentra zich inspannen om pesten tegen te gaan en dat scholen zorgen voor sociale veiligheid. In de wet staat dat scholen:

- een sociaal veiligheidsbeleid moeten uitvoeren.
- 2 taken binnen het onderwijsteam moeten beleggen. Er moet een aanspreekpunt zijn waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden. Ook moet iemand het pestbeleid op school coördineren. Dit kan dezelfde persoon zijn, maar dat hoeft niet.
- de beleving van veiligheid en het welzijn van hun leerlingen moeten volgen. De bedoeling hiervan is dat er altijd een actueel en representatief beeld is van de situatie op school.

Dit pestprotocol is onderdeel van het Veiligheidsplan van IKC De Twijn. We beschrijven hierin hoe we actief inhoud geven aan het voorkomen van pesten en wat we ondernemen indien er toch wordt gepest.

Het eerste deel wordt ingegaan op het belang van een pestprotocol op het IKC en bestaat verder uit algemene informatie over pesten.

In het tweede deel wordt beschreven hoe op De Twijn de preventieve zorg is georganiseerd.

Tenslotte geven we in het derde deel aan welke stappen we zetten als er sprake is van pesten en wat de consequenties kunnen zijn voor de pester(s).

INHOUD

VOORWOORD	1
1. ALGEMENE INFORMATIE	3
1.1. WAAROM EEN PESTPROTOCOL?	3
1.2. BASIS VAN ONS PESTPROTOCOL.....	3
1.2.1. Visie op pedagogisch klimaat.....	3
1.2.2. Uitgangspunten bij ons pestprotocol:.....	4
1.3. PLAGEN EN PESTEN, WAT IS DAAR HET VERSCHIL TUSSEN?	4
1.3.1. Plagen	4
1.3.2. Pesten	4
1.4. VOORBEELDEN VAN PESTGEDRAG:	5
1.4.1. Verbaal:.....	5
1.4.2. Fysiek:	5
1.4.3. Intimidatie:.....	5
1.4.4. Isolatie:.....	5
1.4.5. Stelen of vernielen van bezittingen:	5
1.5. DE BETROKKENEN.....	6
1.5.1. Wie worden gepest?	6
1.5.2. Wie zijn de pesters?	6
1.6. MOGELIJKE MOEILIKHEDEN BIJ HET AANPAKKEN VAN PESTEN.....	8
2. PREVENTIE MAATREGELEN EN ACTIES	10
2.1. MODEL PREVENTIENIVEAUS.....	10
2.1.1. Het eerste preventieniveau:	10
2.1.2. Het tweede preventieniveau:	10
2.1.3. Het derde preventieniveau:	10
2.1.4. Het model preventieniveaus in schema weergegeven:	11
2.2. CYCLISCH PROCES	12
2.3. DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING	14
2.3.1. Scholing en cursussen	14
2.3.2. Groepsbezoeken	14
2.4. COORDINATIE PESTBELEID	14
2.5. MONITOREN VAN DE VEILIGHEIDSBELEVING EN DE SOCIALE ONTWIKKELING.....	15
3. DE CURATIEVE AANPAK	16
3.1. DE VIJFSPORENAANPAK.....	16
3.2. HOE GAAN WE OM MET PESTGEDRAG	17
3.2.1. Pestgedrag gesignaleerd op school:	17
3.2.2. Pestgedrag gesignaleerd door ouders:	19
3.2.3. Registratie	20
BIJLAGEN	22

1. ALGEMENE INFORMATIE

1.1. WAAROM EEN PESTPROTOCOL?

Kinderen brengen een groot deel van hun tijd door op het IKC. Elke dag opnieuw vertrouwen ouders en verzorgers (verder te noemen ouders) hun kinderen toe aan onze zorg. Dat doen ze alleen als ze weten dat hun kind bij ons in goede handen is. Hiervan zijn wij ons erg bewust. Het creëren en behouden van een veilige leer-, speel- en werkomgeving heeft dan ook voortdurend onze aandacht. Met onze inzet en interventies werken we aan een schoolklimaat waarin het voor alle leerlingen, leerkrachten, ouders en verzorgers prettig vertoeven, leren en werken is.

Het scheppen van een veilig klimaat is geen eenrichtingsverkeer, het is geen zaak van school alleen. Het is een taak waar we samen met onze leerlingen en hun ouders vorm aan willen geven. Daarom is het goed om te delen wat wij als school onder een veilige school verstaan en hoe we dit realiseren, zodat we daarvoor gezamenlijk de verantwoordelijkheid kunnen nemen.

Door onze aanpak, werkwijze, regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen alle betrokkenen, leerlingen, ouders en schoolpersoneel elkaar aanspreken als er ongewenste situaties ontstaan. Daarnaast is het voor iedereen duidelijk hoe school in die situaties handelt en wat daarbij van ieder verwacht wordt.

Door elkaar aan te spreken op regels en afspraken, elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen bij het uitvoeren en naleven van dit protocol werken we in gezamenlijke verantwoordelijkheid aan een veilig klimaat en maken we het voor alle kinderen mogelijk om elke dag met veel plezier naar school te gaan.

1.2. BASIS VAN ONS PESTPROTOCOL

1.2.1. Visie op pedagogisch klimaat

De basis voor dit pestprotocol is verwoord in onze visie op het pedagogisch klimaat:

Het pedagogisch klimaat is de wijze waarop op school gunstige voorwaarden worden geschapen voor de ontwikkeling van kinderen. Dit zien we terug in de omgang tussen ouders, kinderen en leerkrachten. De inrichting van school is gericht op het samen leren.

Met onze aanpak en organisatie streven we naar veiligheid, betrokkenheid, acceptatie en respect. In onze omgang en contacten zijn we gericht op het stimuleren van de eigenheid, het zelfvertrouwen en het positief kleuren van het zelfbeeld van al onze leerlingen. Dit doen we door:

- Het bieden van een duidelijke structuur, het maken van heldere afspraken en het organiseren van effectief klassenmanagement.
- Respectvol met elkaar om te gaan. (leerlingen, ouders/verzorgers en leerkrachten) We gaan positieve relaties aan, waarbij aandacht is voor elk individu en iedereen de ruimte krijgt om zichzelf optimaal te ontwikkelen.
- Te denken in kansen en mogelijkheden. We stellen hoge verwachtingen en geven het vertrouwen dat we die ook samen waar kunnen maken.
- Een positieve houding aan te nemen. We gaan uit van een positieve benadering, waarbij het belonen van positief gedrag centraal staat.

- Samen verantwoordelijk te zijn voor het opstellen, naleven en respecteren van regels en afspraken, waarbij we veel waarde hechten aan het gezamenlijk proces bij het opstellen.

De rol van het team is bepalend voor het realiseren van onze visie op een goed pedagogisch klimaat en de uitgangspunten die we in onze visie hebben verwoord: 'Gedrag kun je leren' en 'Goed voorbeeld doet goed volgen'.

Voorbeeldgedrag, een positieve grondhouding, denken in kansen en mogelijkheden en het realiseren van de voorwaarden om een positief schoolklimaat te realiseren zijn taken waar iedere leerkracht actief invulling aan geeft. Dit doet hij/zij niet alleen, maar in samenhang met collega's, leerlingen, ouders en verzorgers.

1.2.2. Uitgangspunten bij ons pestprotocol:

- Het IKC is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
- Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school voor zowel de gepeste leerling, de pester, de groep leerlingen daar omheen, de leerkrachten en de ouders. We pakken dit probleem dan ook gezamenlijk aan.
- De buitenschoolse opvang heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt getolereerd/ geaccepteerd.
- Leerlingen, ouders en school hebben elkaar nodig om pesten effectief en duurzaam aan te pakken.
- Docenten, onderwijsondersteunend personeel en pedagogische medewerkers moeten pesten kunnen signaleren, duidelijk stelling nemen tegen het pesten en weten welke stappen ze moeten nemen om het pestprobleem op te lossen.
- Ouders weten wat onze school doet om pesten tegen te gaan en om pestsituaties op te lossen.
- De school organiseert preventieve (les)activiteiten.

1.3. PLAGEN EN PESTEN, WAT IS DAAR HET VERSCHIL TUSSEN?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag.

1.3.1. Plagen

We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te doen vanuit een veilige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is zelfs sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen goed om te gaan met allerlei conflicten. Dat is een vaardigheid die ze later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

1.3.2. Pesten

We spreken van pestgedrag als een kind zich ongelukkig voelt, omdat hij of zij stelselmatig geconfronteerd wordt met vervelend of agressief gedrag of buitengesloten wordt van de sociale groep. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij pestgedrag

Pesten? Dat pakken we samen aan!

zien we ook altijd een vaste rolverdeling terug bij de betrokkenen. De belangrijkste eigenschappen van pestgedrag zijn het bedreigende, het systematische en het rolvaste karakter.

Kortom: Plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en is incidenteel. Het heeft een pedagogische waarde. Pesten gebeurt vanuit overheersing, is systematisch en dwingt leerlingen in een bepaalde rol. Het belemmert zowel de pester als de gepeste leerling in zijn gezonde ontwikkeling.

1.4. VOORBEELDEN VAN PESTGEDRAG:

1.4.1. Verbaal:

- Vernederen: "Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen";
- Schelden: "Viespeuk, etterbak, mietje" enz.;
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je.";
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas;
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (rooie", dikke, dunne, flapoor, centenbak, enz.);
- Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

1.4.2. Fysiek:

- Trekken en duwen of zelfs spugen;
- Schoppen en laten struikelen;
- Krabben, bijten en haren trekken.

1.4.3. Intimidatie:

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten;
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klem zetten tussen de fietsen;
- Een kind dwingen om bezit af te geven;
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

1.4.4. Isolatie:

- Steun zoeken bij andere kinderen dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingetjes;
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

1.4.5. Stelen of vernielen van bezittingen:

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed;
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schoeltas, banden van de fiets lek steken.

Leerkrachten, pedagogische medewerkers en ouders moeten ook alert zijn op cyberpesten. Pesten via de sociale media is een pestvorm die voor veel kinderen erg bedreigend is, maar door ouders en leerkrachten nog niet altijd voldoende wordt gezien. Kinderen pesten elkaar via Instagram, Facebook, Twitter enz. Er wordt vaak flink gescholden en bedreigd. Veel kinderen praten hier niet over en

Pesten? Dat pakken we samen aan!

ouders houden onvoldoende toezicht op het gedrag van hun eigen kind en dat van anderen op de computer. Hoewel dit pestgedrag plaatsvindt in de thuissituatie, heeft het een grote negatieve invloed op de veiligheid en het pedagogisch klimaat op het IKC.

1.5. DE BETROKKENEN

1.5.1. Wie worden gepest?

Het zwakke slachtoffer:

De slachtoffers zijn lichamelijk zwakker, ze zijn angstig, rustig en passief. Ze hebben weinig zelfvertrouwen, een lage eigenwaarde en een negatief zelfbeeld. Deze kenmerken zijn van toepassing op de meeste slachtoffers van pestgedrag.

Deze karaktereigenschappen zijn zowel oorzaak als gevolg van het pesten. Een zwak en angstig kind is een makkelijke prooi, omdat de dader of de daders niets van hem te vrezen hebben.

Door de voortdurende negatieve ervaringen krijgt het kind weinig zelfvertrouwen. Helaas loopt het kind hierdoor in alle groepen opnieuw het gevaar dat het slachtoffer wordt. Ook als het verandert van school.

Soms gaat dit patroon ook door als mensen volwassenen zijn.

Slachtoffer als dader:

Er zijn kinderen die zowel slachtoffer als kwelgeest zijn. Deze kinderen gebruiken elke gelegenheid om zelf macht over anderen uit te oefenen. Als zij iemand tegenkomen die niet tegen hen opgewassen is, dan wordt hun frustratie op dat kind afgereageerd. Soms vernederen ze anderen ook om aan de kant van de machthebbers te staan. Ze bieden hun kwelgeesten als het ware een nieuw slachtoffer aan. „Kijk eens, dat is toch een beter slachtoffer dan ik“.

Uiterlijk:

Uiterlijke kenmerken spelen bij pesten een veel kleinere rol dan men zou denken. Bijna ieder mens heeft wel iets bijzonders: de een is te groot, de ander heeft rood haar, weer een ander draagt een bril, heeft afstaande oren of scheve tanden. Toch is dat niet de reden dat iemand gepest wordt, ondanks het feit dat kinderen het pestgedrag daardoor goed praten: „Waarom is hij dan ook zo dik en draagt hij zulke vreselijke kleren?“

Er zijn evenveel kinderen met uiterlijke eigenaardigheden die vrienden hebben en niet aan geweld blootstaan, als kinderen die daardoor gepest worden.

Sociale onzekerheid:

Erg belangrijk is de lichaamstaal. Meestal worden sociaal onzekere kinderen met weinig zelfvertrouwen het slachtoffer. Ze zijn onhandig, vermijden oogcontact en praten zacht. Kinderen die gepest worden vertonen vaak onhandig gedrag tegenover leeftijdsgenoten. Ze overtreden bijvoorbeeld ongeschreven wetten die in de klas gelden.

Dit zijn allemaal signalen voor de pestkop die opzoek is naar een slachtoffer.

1.5.2. Wie zijn de pesters?

Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen in het basisonderwijs en één op de zestien leerlingen in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als

voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem vragen een aanpak door alle opvoeders van de jongeren, in het bijzonder door de ouders en door de leerkrachten.

Er is weinig wat pesters karakteriseert. Het zijn geen in hoge mate gestoorde kinderen die andere kinderen pesten. Integendeel, het zijn heel normale kinderen.

Bij pesten zijn er meestal:

- Een hoofddader;
- Een paar mededaders;
- En talrijke gedogers.

Waarschuwingssignalen voor pesten op het IKC:

Pesten is te zien! Het vindt meestal niet openlijk plaats, toch zijn er aanwijzingen waarvoor de leerkrachten open moeten staan. De volgende signalen kunnen erop wijzen dat er sprake is van pestgedrag. Het kind of de jongere...

- is een buitenstaander;
- heeft geen vrienden in de klas en is meestal alleen;
- blijft bij het kiezen van teams meestal over;
- blijft in de buurt van de leerkrachten;
- heeft een kleinerende bijnaam;
- wordt vaak gecommandeerd;
- is het doelwit van grappen;
- wordt geprovoceerd en op die manier bij conflicten en ruzies betrokken;
- zoekt vaak zijn spullen of raapt ze van de grond op;
- heeft verwondingen zoals schrammen en kneuzingen;
- heeft moeite zich voor de klas te uiten;
- lijkt onzeker, angstig en verdrietig;
- haalt slechtere cijfers;
- komt zeer onregelmatig op school;
- spijbelt.

De hoofddader:

De hoofddader begint met pesten. Over het algemeen is de hoofddader zijn slachtoffer lichamelijk de baas. De hoofddader (dat kan een jongen, maar ook een meisje zijn) is de aanvoerder van zijn klasgenoten. Door het pestgedrag demonstreert hij zijn macht en is hij toonaangevend voor het pesten. Hij is het voorbeeld. Zijn agressiviteit is hoger dan die van de andere kinderen.

De mededaders:

De mededaders willen deel uitmaken van de macht van de hoofddader. Ze imiteren zijn/haar gedrag en beginnen zelf te pesten. Dit doen ze om bij hun leider in de smaak te vallen. Ze kiezen duidelijk de kant van degene die de toon in de groep zet. Ze doen het echter ook, omdat ze hebben geconstateerd dat hierdoor het gedrag van hun idool niet tot negatieve gevolgen voor henzelf leidt. Agressief gedrag wordt vooral geïmiteerd als de voorbeeldfiguur positieve versterking krijgt, beloond wordt dus, en niet gestraft wordt. Dat is de verklaring voor het feit dat kinderen met een geringe

Pesten? Dat pakken we samen aan!

bereidheid tot agressie, toch andere kinderen onderdrukken. Ook voelt men zich minder verantwoordelijk als er meer personen bij een gewelddaad betrokken zijn. Hierdoor worden de schuldgevoelens van de betrokkenen verminderd.

De gedogers:

De gedogers kijken naar het pesten zonder in te grijpen. Een aantal van hen vindt pesten leuk, andere gedogers zijn bang. De lol over pesten is dubbel, enerzijds amuseert men zich met de daders anderzijds is men ontzettend opgelucht dat men zelf het slachtoffer niet is. Dat geldt ook voor de gedogers die bang zijn voor pesten. Ze hebben medelijden met het slachtoffer, maar zijn ook doodsbang om zelf het slachtoffer te worden. Behalve het slachtoffer heeft iedereen er dus belang bij dat het pestgedrag in de bestaande vorm doorgaat. Zo'n groepsstructuur maakt het voor de gepeste scholier onmogelijk om op eigen kracht aan de slachtofferrol te ontsnappen. Pogingen om vrienden en mogelijke bondgenoten te zoeken, worden door de aangesproken kinderen genegeerd of als 'slijmen' bestempeld. Ze willen aan de leider van hun groep laten zien, dat ze niets met het gepeste kind te maken hebben. Vaak worden al bestaande contacten of vriendschappen ontkend.

1.6. MOGELIJKE MOEILIKHEDEN BIJ HET AANPAKKEN VAN PESTEN

Bij het gepeste kind:

Een gepest kind heeft vaak veel angst. Vaak durven deze kinderen hun hart niet te luchten, omdat ze denken dat het pesten hierdoor erger wordt. Als leerkracht moet je dus ook altijd zorgen voor veiligheid en vertrouwen. Het is belangrijk om in de klas alles bespreekbaar te maken. De angst voor pesten kan bij de kinderen vaak nog groter worden als het pesten op school bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor het gepeste kind nog meer met de gevolgen van het pesten kan worden geconfronteerd. Als vergelding kan er namelijk in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was. Het kan voorkomen dat een gepest kind zich schaamt. Dit betekent soms dat het zelfs denkt niet aan de normen van de eigen ouders te voldoen, namelijk een vrolijk en vooral onbezorgd kind zijn dat in staat is om zijn eigen boontjes te doppen.

Bij de pester:

Bij het naar buiten komen van het gedrag van de pester zullen andere kinderen zich misschien niet meer bij hem aansluiten. Hierdoor voelt de pester zich in zijn positie (machtsspel) bedreigd. Soms blijkt de pester(s) echter net zo opgelucht als de slachtoffers bij een duidelijke aanpak. Er wordt namelijk ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te bouwen. Bij een aantal pesters is dat hun liefste wens waartoe ze helaas zelf niet in staat zijn, omdat het hen ontbreekt aan de juiste vaardigheden.

De groepsgenoten:

Het is goed om te weten dat er altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen, omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene om hulp te vragen. Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar hebben het niet gezien als pestgedrag waar groepsgenoten erg veel last van ondervinden. Natuurlijk zijn er ook nog de meelopers en/of gedogers. De "lol" over pesten is dubbel, enerzijds

amuseert men zich met de daders, anderzijds in men ontzettend opgelucht dat men zelf het slachtoffer niet is. Dat geldt ook voor de gedogers die bang zijn voor pesten. Ze hebben medelijden met het slachtoffer, maar zijn ook doodsbang om zelf het slachtoffer te worden.

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

Bij de ouders:

Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders hebben niet altijd de juiste informatie. Een pester op school hoeft in de thuissituatie geen pester te zijn. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij zien het pestgedrag van hun kind als weerbaar gedrag. Ze erkennen niet dat hun kind een abnormale sociale ontwikkeling doormaakt, met grote risico's op afwijkend gedrag op latere leeftijd.

Andere ouders zien er niet meer in dan wat onschuldige kwajongensstreken.

Behalve de pester moeten dus ook vaak de ouders doordrongen worden van het ongewenste karakter voor alle betrokkenen van het vertoonde pestgedrag. Om pesten effectief aan te kunnen pakken is de communicatie en de samenwerking met de ouders van alle betrokkenen erg belangrijk.

Waarschuwingssignalen voor ouders

Het kind of de jongeren...

- Heeft geen vrienden;
- Spreekt niet af met klasgenoten of leeftijdgenoten, neemt niemand mee naar huis en gaat ook niet naar anderen toe;
- Wil niet naar school;
- Spijbelt;
- Wil niet alleen naar school, maar wil gebracht worden;
- Klaagt voor schooltijd over gebrek aan eetlust, misselijkheid, hoofd- of buikpijn;
- Slaapt slecht en heeft nachtmerries;
- Begint plotseling in bed te plassen;
- Lijkt verdrietig, angstig en somber;
- Is prikkelbaar en heeft last van wisselende stemmingen;
- Kiest een "onlogische" weg naar school;
- Komt met kapotte spullen thuis;
- Heeft verwondingen waarvoor vaak geen aannemelijke verklaring is;
- Vraagt extra geld of steelt het;
- Komt met onwaarschijnlijke verklaringen voor zijn gedrag;
- Weigert te vertellen hoe het op school gaat.

2. PREVENTIE MAATREGELEN EN ACTIES

Op het IKC De Twijn willen we een veilige schoolomgeving realiseren waar alle betrokkenen zich ongeacht hun culturele, religieuze of sociale achtergrond, geborgen, gerespecteerd en gewaardeerd voelen om wie ze zijn.

We werken samen aan een goede voorbereiding op deelname aan de samenleving, zowel op het gebied van kennisoverdracht als opvoeding en sociaal emotionele ontwikkeling.

In de keuzes die we maken om dit te realiseren laten we ons inspireren en leiden door onze kernwaarden: **plezier – samen – groeien - vertrouwen**

Deze kernwaarden zijn de basis voor onze visie op het pedagogisch klimaat. (Zie: 'Uitgangspunten voor ons pestprotocol' blz. 1) De uitgangspunten die hierin zijn beschreven, vormen het fundament van onze preventieve aanpak. Voorkomen is immers nog altijd beter dan genezen!

2.1. MODEL PREVENTIENIVEAUS

Binnen passend onderwijs moet planmatig worden gewerkt, óók aan gedrag en sociaal emotioneel leren. Op het IKC De Twijn doen we dat aan de hand van de drie preventieniveaus voor gedrag.

2.1.1. Het eerste preventieniveau:

Richt zich op alle leerlingen in de klas. We vinden hier allerlei maatregelen, aanpakken en programma's die probleemgedrag kunnen voorkomen. Het is belangrijk dat de gezamenlijke waarden zijn vertaald in duidelijke gestelde gedragsverwachtingen: welk gedrag willen we zien en horen? Positief gedrag in de klas, in de gang en op het schoolplein wordt vaak en veel bekrachtigd. Op dit niveau wordt ook aandacht besteed aan klassenmanagement en het reageren op ongewenst gedrag. Het realiseren van een veilig schoolklimaat/groepsklimaat werkt preventief ten aanzien van pesten op school.

De verwachting is dat met een goed uitgewerkt programma op het eerste niveau, er minder specifieke maatregelen en interventies nodig zijn op het tweede en derde niveau. De kans dat een individuele leerling met problematisch gedrag wordt gestigmatiseerd, wordt door de werkwijze en aanpak binnen het eerste preventieniveau fors verkleind.

Ons basisaanbod is gericht op het realiseren van een veilig schoolklimaat/groepsklimaat. Hierbij zetten we in op drie pijlers: Groepsvorming - Sociaal Emotioneel Leren - Pedagogisch klimaat / Klassenmanagement.

2.1.2. Het tweede preventieniveau:

Richt zich op een klein deel van de leerlingen. Het gaat om leerlingen die het risico lopen om ernstig probleemgedrag te ontwikkelen. De interventies op dit niveau zijn kortdurend en intensief. Ze zijn bedoeld om de leerling het gewenste gedrag te laten ontwikkelen. Voorbeelden van interventies zijn: training van sociale vaardigheden, leren omgaan met emoties of extra ondersteuning bij het leren.

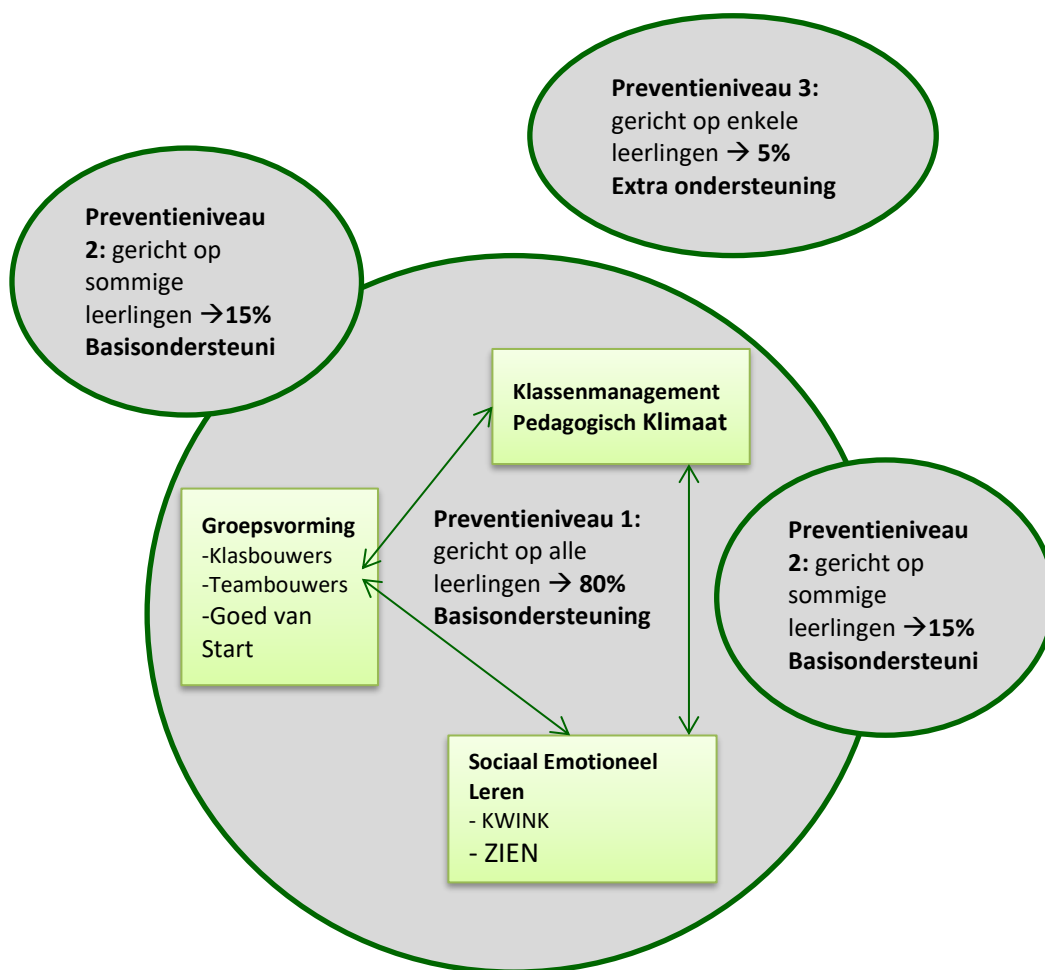
2.1.3. Het derde preventieniveau:

Is bedoeld voor individuele leerlingen die veel ongewenst gedrag laten zien. De interventies op de eerste twee niveaus zijn blijkbaar onvoldoende effectief om het probleemgedrag te doen verdwijnen of verminderen. De leerling krijgt op dit niveau gedurende langere tijd intensieve ondersteuning

aangeboden. De ondersteuning kan bijvoorbeeld gericht zijn op het controleren van heftige emoties als woede of het leren omgaan met frustraties. Op dit niveau wordt nauw samengewerkt met de ouders van de leerling en wordt in een aantal gevallen een beroep gedaan op de hulpverlening.

De activiteiten in preventieniveau één gelden voor alle kinderen. Deze worden standaard in elke groep aangeboden. De activiteiten in preventieniveau twee en drie zijn gericht op kleine groepjes kinderen of individuele kinderen. In deze gevallen stelt de leerkracht of pedagogisch medewerker in overleg met de intern begeleider van school een individueel handelingsplan op. Ouders worden altijd bij dit proces betrokken.

2.1.4. Het model preventieniveaus in schema weergegeven:

S.E.L.
- KWINK
- ZIEN

ZIEN is een sociaal emotioneel leerlingvolgsysteem en wordt 2x per jaar in iedere groep door de leerkracht ingevuld. De leerlingen van de bovenbouw (groep 5 tot en met 8) vullen 2x per jaar een leerlingenvragenlijst in. De analyse van de gegevens/groepsoverzichten wordt verwerkt in het groepsplan voor gedrag.

KWINK is een digitale methode voor sociaal emotioneel leren. KWINK wordt wekelijks in iedere groep aangeboden.

Groepsvorming
-Klasbouwers
-Teambouwers
-Goed van Start

Leerlingen en leerkrachten zetten samen het schooljaar positief in met behulp van **Goed van Start**: Afspraken en regels worden gezamenlijk opgesteld, vastgesteld en duidelijk zichtbaar in de groep opgehangen. Om de sociale verbondenheid en de wil om samenwerken te stimuleren, wordt wekelijks in iedere groep een **teambouwer** aangeboden. De saamhorigheid in iedere groep wordt versterkt door het wekelijks aanbieden van **klasbouwers**.

**Klassen-
management**

**Pedagogisch
Klimaat**

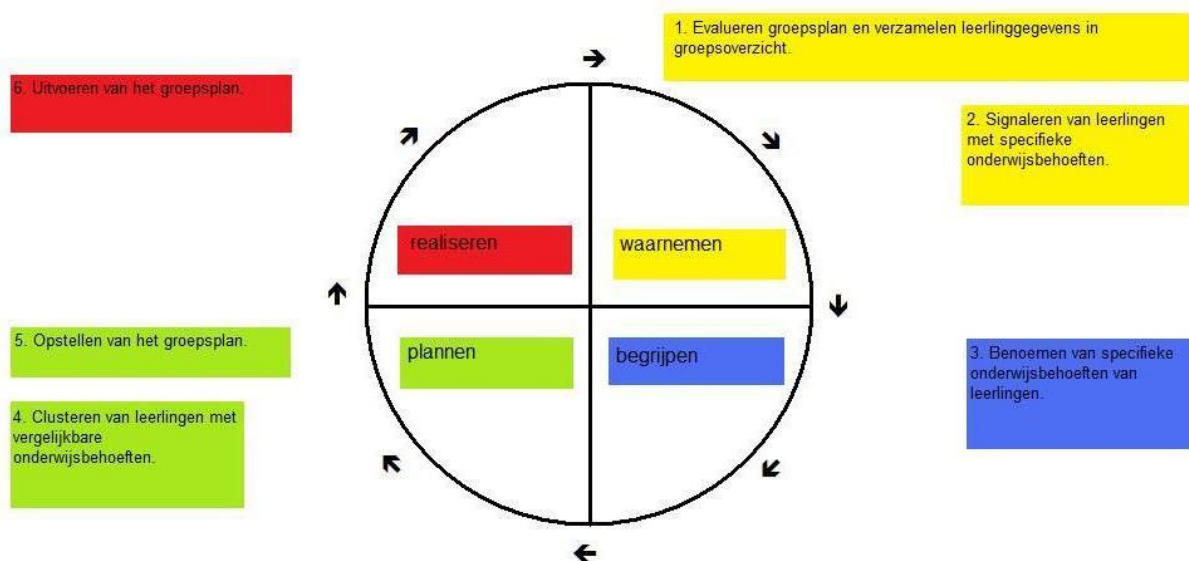

IKC De Twijn heeft een eigen **kwaliteitskaart Pedagogisch klimaat** opgesteld. Hierbij hoort een QuickScan die door de leerkrachten jaarlijks wordt gescoord.
Regels en afspraken op gebied van klassenmanagement die voor alle leerkrachten gelden, zijn opgenomen in het **protocol Klassenmanagement** van De Twijn.

2.2. CYCLISCH PROCES

Elke maand heeft de groepsleerkracht een gesprek met de intern begeleider. De pedagogisch medewerkers van het IKC hebben iedere zes weken ook een overleg met de intern begeleider. In dit overleg is aandacht voor leer- en gedragsproblematiek van individuele kinderen. Als daar aanleiding toe is, stelt de leerkracht in overleg met de intern begeleider een individueel handelingsplan op. Dit plan valt dan onder preventieniveau twee. De acties en interventies horen bij de basisondersteuning die school biedt en wordt uitgevoerd door de groepsleerkracht en/of intern begeleider. De effecten van de aanpak worden tijdens het eerstvolgend IB-overleg geëvalueerd. Afhankelijk van de effecten wordt het handelingsplan afgesloten, verlengd en/of aangepast.

Als er sprake is van hardnekkige problematiek en de basisondersteuning in preventieniveau twee geen of onvoldoende effect heeft op het gedrag van de leerling, wordt de stap gezet naar preventieniveau drie en wordt gekeken welke externe ondersteuning gewenst of nodig is.

Voor het opstellen van een individueel plan maakt de leerkracht gebruik van zijn of haar persoonlijk

observatiegegevens, de data van ZIEN (de leerkrachtlijsten en de leerlingenlijsten) en het overzicht met stimulerende en belemmerende factoren (HGW).

We zijn ons bewust van de invloed die we uit kunnen oefenen op het groepsklimaat. We baseren ons hierbij op de fases van groepsontwikkeling volgens Tuckman. De acties en activiteiten die we inzetten om het groepsklimaat positief te beïnvloeden staan beschreven bij het eerste preventieniveau. Ook dit is onderwerp van gesprek tijdens het IB-overleg.

De ontwikkeling van een groep volgens de theorie van Tuckman

Tuckman onderscheidt 5 fasen of stadia in de ontwikkeling van groepen en teams:

1. Forming (het vormen/ ontstaan van de groep)

Leden nemen een afwachtende houding aan. Er is nog geen groepsgevoel en de individuele posities en rollen zijn nog niet ingenomen”.

- weifelende deelnemers
- beleefde communicatie
- bezorgdheid over de groepsdoelen
- een actieve leider
- meegaande leden

2. Storming (de conflict-fase)

In deze fase proberen de leden hun positie in de groep in te nemen. Dit leidt onvermijdelijk tot een strijd wanneer ideeën van de teamleden met elkaar op gespannen voet staan.

- kritiek op ideeën
- matige aandacht
- vijandigheid
- polarisatie en coalitievorming

3. Norming (de norm of standaarden-fase)

De regels en methodes van samenwerking worden bepaald. De gemeenschappelijke teamdoelen vastgelegd en gedeeld. De belangrijke en minder belangrijke rollen zijn gedefinieerd. Er kan een start worden gemaakt met samenwerking

- overeenkomen van afspraken
- afname van rolambigüiteit
- toegenomen wij-gevoel

4. Performing (prestatie fase)

De groep wordt een team. Teamleden vullen elkaar aan. Er wordt harmonieus gewerkt naar het gemeenschappelijke teamdoel.

- besluitvormingsgericht
- probleemoplossingsgericht
- wederzijdse samenwerking
- productiegericht

5. Adjourning (uit elkaar gaan/ de afscheidsfase)

Het doel is behaald en het team valt uiteen.

- ontbinding
- terugtrekking
- toegenomen onafhankelijkheid

2.3. DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

2.3.1. Scholing en cursussen

Van alle medewerkers die werkzaam zijn op ICK De Twijn wordt verwacht dat ze kundig zijn in het organiseren van een veilig schoolklimaat. Hiervoor is o.a. kennis nodig op het gebied van:

- Groepsdynamica: ontwikkeling van een groep volgens Tuckman en de interventies die een leerkracht kan doen om deze optimaal te laten verlopen, bij te sturen;
- Effectief klassenmanagement;
- Groepsvorming: Programma's Goed van Start, Klasbouwers en Teambouwers;
- Communiceren met kinderen;
- Motiveren van leerling;
- Geven van feedback.

Alle teamleden hebben door middel van scholing, zelfstudie of intervisie voldoende kennis en vaardigheid opgedaan om doelgericht en effectief inhoud te geven aan een positief klassenklimaat. Daarnaast hebben alle medewerkers van het ICK De Twijn de cursus 'Meldcode kindermishandeling' gevolgd.

2.3.2. Groepsbezoeken

Alle leerkrachten worden minimaal 1 keer per maand geobserveerd. Tijdens het groepsbezoek door de directeur of de IB-er wordt gekeken of de afspraken op het gebied van klassenmanagement en pedagogisch klimaat in de groep worden toegepast.

De groepsbezoeken worden afgerond met een feedback-gesprek. De gespreksverslagen zijn onderdeel van het personeelsdossier.

2.4. COORDINATIE PESTBELEID

Suzan van den Berg is op het IKC aangesteld als coördinator pestbeleid (anti pestcoördinator). Dit houdt in dat zij verantwoordelijk is voor:

- Actualiseren van het pestprotocol;
- Bijhouden van het logboek incidenten;
- Het volgen van de actualiteit en literatuur m.b.t. pesten op school en het aanpakken daarvan;
- Het team informeert over deze ontwikkelingen en in overleg, of samen met de directeur acties initieert;
- De fysieke informatieverstrekking aan leerlingen en ouders (foldermateriaal, posters, enz.)
- Het aanleggen en onderhouden van een database (sociale kaart) van instanties die actief zijn op het gebied van pesten en pestpreventie.

Daarnaast is de coördinator pestbeleid de centrale contactpersoon voor ouders en leerlingen om pesten te melden als dat niet rechtstreeks bij de groepsleerkracht kan.

De leerkrachten melden pestsituaties wel altijd aan de coördinator i.v.m. de registratie in het logboek incidenten.

Op onze school is de anti-pestcoördinator ook intern begeleider. Hierdoor is tevens de voortgang van de hulpverlening in pestsituaties geborgd.

De taken van de coördinator veiligheidsbeleid worden uitgevoerd door de schooldirecteur.

2.5. MONITOREN VAN DE VEILIGHEIDSBELEVING EN DE SOCIALE ONTWIKKELING

In de wet 'Veiligheid op school' staat dat scholen de beleving van veiligheid en het welzijn van hun leerlingen moeten volgen. De bedoeling hiervan is dat er altijd een actueel en representatief beeld is van de situatie op school. De Twijn monitort de veiligheidsbeleving van drie doelgroepen:

De leerlingen:

Twee keer per jaar vullen alle leerlingen van de groepen 5, 6,7 en 8 ZIEN voor leerlingen in.

Twee keer per jaar vullen alle leerkrachten ZIEN in voor hun groep.

De ouders:

Alle ouders vullen één keer per jaar een ouder tevredenheidsmeting in.

De opbrengsten van deze meting worden met alle ouders gecommuniceerd via de nieuwsbrief van school en worden gebruikt bij het opstellen van het jaarplan voor het komend schooljaar.

De lijst wordt in mei naar alle ouders verzonden.

De leerkrachten:

Alle leerkrachten vullen één keer per jaar een leerkracht tevredenheidsmeting in. De opbrengsten van deze meting worden gebruikt voor het bijstellen van het IPB op schoolniveau.

3. DE CURATIEVE AANPAK

3.1. DE VIJFSPORENAANPAK

Op het IKC De Twijn werken we volgens de zogenaamde Vijfsporenaanpak. Deze aanpak sluit naadloos aan bij onze visie op het pedagogisch klimaat en onze kernwaarde 'samen', maar is bovenal een zeer effectieve manier gebleken in het aanpakken en oplossen van pestsituaties.

De Vijfsporenaanpak richt zich op alle betrokkenen: het gepeste kind, de pesters, de ouders, de klas- of groepsleden en de school of het kindercentrum. De Vijfsporenaanpak is bedacht en uitgewerkt door Bob van der Meer.

Spoor 1: Het gepeste kind steunen

Dat wil zeggen:

- luisteren naar wat er gebeurd is;
- het probleem van het kind serieus nemen;
- met het kind overleggen over mogelijke oplossingen;
- samen met het kind werken aan die oplossingen;
- eventueel deskundige hulp van buiten inschakelen (bijvoorbeeld een weerbaarheidstraining of sociale vaardigheidstraining);
- zorgen voor vervolggesprekken.

Spoor 2: De pester steunen

Dat wil zeggen:

- met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent;
- het kind helpen zijn relaties met andere kinderen te verbeteren;
- zorgen dat het kind zich veilig voelt en uitleggen wat jij als pedagogisch medewerker (of leerkracht) daaraan gaat doen;
- grenzen stellen en die consequent handhaven;
- het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden;
- zorgen voor vervolggesprekken.

Spoor 3: De ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester steunen

Dat wil zeggen:

- ouders die zich zorgen maken serieus nemen;
- ouders informeren over pestsituaties, over pesten en over manieren om pesten aan te pakken en te voorkomen;
- met ouders overleggen over manieren om pestsituaties aan te pakken;
- zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige hulp.

Spoor 4: De andere kinderen betrekken bij de oplossing van het pesten

Dat wil zeggen:

- met de kinderen in de groep praten over het pesten en hun eigen rol daarin;
- met de andere kinderen overleggen over mogelijke manieren van aanpak en oplossing en hun rol daarin;
- samen met de kinderen werken aan oplossingen waaraan ze zelf actief bijdragen.

Spoor 5: Als instelling de verantwoordelijkheid nemen

Dat wil zeggen:

- de instelling neemt nadrukkelijk stelling tegen pesten en ontwikkelt een duidelijk beleid;
- de instelling zorgt dat alle medewerkers voldoende bekend zijn met pesten in het algemeen en in staat zijn het pesten in de eigen groep te herkennen en aan te pakken.

3.2. HOE GAAN WE OM MET PESTGEDRAG

DE 10 'GOUDEN' REGELS VANUIT HET PESTPROTOCOL VOOR KINDEREN

De belangrijkste regel van het pesten luidt: Word je gepest, praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden!!

1. Ik beoordeel andere kinderen niet op hun uiterlijk.
2. Ik sluit een ander kind niet buiten van activiteiten.
3. Ik kom niet zonder toestemming aan de spullen van een ander kind.
4. Ik scheld een kind niet uit en ik verzin geen bijnamen.
5. Ik lach een ander kind niet uit en ik roddel niet over andere kinderen.
6. Ik bedreig niemand en ik doe niemand pijn.
7. Ik accepteer iedereen zoals hij of zij is.
8. Ik bemoei me niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen
9. Als ik zelf ruzie heb, praat ik het eerst uit. Lukt dat niet, dan meld ik dat bij de overblijfskracht of de leerkracht.
10. Als ik zie dat een kind gepest wordt, dan vertel ik dat aan de overblijfskracht of de leerkracht.

Dat is dan geen klikken!!!

Is er dan verschil tussen klikken en klagen?

Nou en of!!!

**Bij klikken wil je dat de ander straf krijgt,
bij klagen hoop je dat het ongewenste gedrag ophoudt!!**

3.2.1. Pestgedrag gesignaleerd op school:

1. Alle leerkrachten dragen de verantwoordelijkheid om alle leerlingen in alle gevallen op ongewenst (pest) gedrag te wijzen en actie te ondernemen tegen dit pestgedrag. Als de correctie door de leerkracht geen of onvoldoende effect heeft, wordt de pester:
  - tijdens buitenspel de resterende pauzetijd geïsoleerd. (Wacht bij de ingang van school tot de pauze voorbij is.)
  - tijdens een lessituatie tijdelijk op 'time-out' buiten de klas gezet.
2. Als het een voorval betreft tijdens het buitenspel, licht de leerkracht die de situatie heeft aangepakt de groepsleerkracht van de pester en gepeste in. Het pestgedrag wordt door de (groeps)leerkracht gemeld bij de anti pestcoördinator van school.

3. In de groep wordt aandacht besteed aan het incident door in gesprek te gaan over de wijze waarop we omgaan met elkaar en worden de groepsregels, die samen met de kinderen bij aanvang van het schooljaar zijn opgesteld om pesten te voorkomen, opnieuw met elkaar besproken en waar nodig aangepast.
4. Als er sprake is van incidenteel pestgedrag binnen de groep, dan wordt dat met de betrokken leerlingen besproken door de groepsleerkracht. Dit gesprek moet regelmatig worden herhaald om controle te houden over het gedrag. Van deze gesprekken worden de afspraken zorgvuldig genoteerd in de journaals. Hiervan wordt melding gedaan bij de pest coördinator. De anti pestcoördinator monitort het verloop en de effectiviteit van de interventies van de leerkracht.
Als de peestsituatie zich voordoet in de groep van de pest coördinator, dan wordt de monitoring van het proces gedaan door de schooldirecteur.
5. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag binnen de groep, dan worden de ouders van de pester samen met de pester door de groepsleerkracht op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en vastgelegd in een verslag. De ouders en de intern begeleider krijgen een kopie van dit verslag. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. In het verslag wordt tevens een afspraak opgenomen voor een vervolgesprek met de ouders.
6. De ouders van het gepeste kind worden uitgenodigd voor een gesprek om hen in te lichten over de gemaakte afspraken tussen school, de pester(s) en zijn/haar ouders. Het team wordt hiervan op de hoogte gesteld, zodat iedereen er alert op kan reageren.
Indien nodig worden de ouders van de rest van de groep per brief ingelicht. De beslissing om dit te doen ligt bij het zorgteam (directeur en IB-er) en de pest coördinator.
7. Als het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de directeur van de school en de anti pestcoördinator. De leerkracht overhandigt de directeur een lijst met daarop de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.
8. De directie en de pest coördinator roepen de ouders van de pester op het IKC voor een gesprek. Ook de pester zelf wordt in dit gesprek betrokken. De anti pestcoördinator legt dit gesprek vast in een verslag. Als het gedrag niet verbetert, wordt de leerling in het zorgteam besproken. Het kan raadzaam zijn extra hulp (b.v. Jeugdzorg) in te schakelen.
9. Als het gedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert en/ of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem aan te pakken kan de directie overgaan tot bijzondere maatregelen: isoleren van de pester of een tijdelijke schorsing. In die gevallen treedt het bovenschools protocol 'Schorsing en verwijdering' van Onderwijsgroep Perspecto in werking.

3.2.2. Pestgedrag signaleerd door ouders:

Pestgedrag op het IKC door de medewerkers niet altijd goed te signaleren. Het kan gaan om pestsituaties die wel op school gebeuren, maar steeds buiten het gezichtsveld van de medewerkers plaatsvinden. In het eerste deel van het protocol is duidelijk geworden dat het niet altijd voor de hand ligt dat leerlingen pesten melden bij de medewerkers. Er kunnen tal van redenen zijn om dit niet te doen, zowel voor het slachtoffer als de grote groep omstanders.

Daarnaast vinden er ook nogal wat pestsituaties buiten school/opvang plaats. Een veel voorkomend fenomeen is het zogenaamde cyber-pesten, waarbij het pesten plaatsvindt via de sociale media zoals facebook, Instagram, Twitter of Whats App. Ook komt het voor dat kinderen buiten het schoolplein op weg naar huis worden gevolgd, worden uitgescholden, geschopt of geslagen.

In al deze gevallen kan het pesten door de ouders onder onze aandacht worden gebracht en onze hulp worden gevraagd bij het oplossen daarvan. In die gevallen wordt onderstaande procedure gevolgd:

1. Als er contact wordt opgenomen met het IKC of de pest coördinator zullen deze de ouder doorverwijzen naar de groepsleerkracht voor een eerste gesprek. De medewerker staat de ouder te woord en maakt een kort verslag van de situatie. Dit wordt doorgegeven aan de pest coördinator (registratie van het voorval in het incidenten logboek)
2. In overleg met de directie en de pest coördinator wordt besloten of de medewerker met de situatie in de klas/opvang aan de slag gaat. In dat geval gaat punt 3 in werking van voorgaande lijst en wordt de procedure gevolgd zoals beschreven.
3. Een tweede mogelijkheid is dat de schooldirectie en de pest coördinator de ouders van het pestslachtoffer uitnodigen voor een tweede gesprek en vervolgens de ouders van de pester uitnodigen voor een eerste gesprek.
Door de pest coördinator en de directeur wordt in overleg met de ouders van pester en slachtoffer een oplossingsstrategie bedacht. Hierbij kan gedacht worden aan toezicht van de ouders op het gebruik van de sociale media, afspraken over de te volgen route naar huis en het tijdstip waarop een leerling thuis wordt verwacht. Ook worden in overleg met de ouders sancties bedacht voor het niet nakomen van de afspraken.
4. De pester en het slachtoffer worden in een gesprek met de schooldirectie en in het bijzijn van hun ouders op de hoogte gebracht van de specifieke afspraken. In dit gesprek wordt ook een vervolgspraak gepland. In het vervolgspraak wordt de aanpak geëvalueerd.
5. De medewerker wordt geïnformeerd over de aanpak en afspraken en besteedt aandacht aan de situatie in de klas/opvang.
6. Indien de situatie is opgelost, wordt het 'dossier' gesloten. Als er nog incidenten plaatsvinden, kan naar gelang de zwaarte van de incidenten gekozen worden voor een verlenging van de periode met een aangepast plan van aanpak en bijgestelde sancties. Deze worden dan in overleg met alle betrokkenen opgesteld.

Als er sprake is van herhaling en sterk grensoverschrijdend gedrag door de pester, dan kan de

directeur besluiten om over te gaan tot bijzondere maatregelen zoals isoleren van de pester of een tijdelijke verwijdering. In die gevallen gaat het bovenschools protocol 'Schorsing en verwijdering' van Onderwijsgroep Perspecto in werking.

Adviezen aan ouders van gepeste leerling(en):

- Ken het verschil tussen plagen en pesten. Maak een duidelijk onderscheid tussen de twee en wijs uw kind hierop;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, kunt u de ouders van de pester opbellen en voorzichtig vragen er met hun kind over te praten. Gebruik daarbij als argument dat elk kind op straat veilig moet kunnen zijn. Niemand zal dat ontkennen;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de medewerkers bespreken. Ook kunt u bij de vertrouwenspersonen van het IKC terecht. Dit zijn juffrouw Nathalie Vermeulen (vertrouwenspersoon) en juffrouw Suzan van den Berg (anti pestcoördinator).
Als uw kind al lange tijd is gepest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak. Neem contact op met de leerkracht. Deze zal u advies geven over een eventuele verdere aanpak.
- Als uw kind vraagt er met niemand over te praten, steun dan uw kind, geef het achtergrondinformatie en maak uw kind duidelijk dat de school het voorzichtig zal aanpakken;
- Beloon uw kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen;
- Stimuleer uw kind tot het doen van die dingen waarin het goed is en kan uitblinken;
- Wordt uw kind op de sportclub gepest door leeftijd of klasgenoten, vraag dan de leiding om aandacht te besteden aan het pesten en dit met de kinderen te bespreken dat ieder kind op de club veilig moet zijn;
- Houd de communicatie open, blijf dus in gesprek met uw kind. Maak alles bespreekbaar. Doe dat niet op een negatieve manier, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld; wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan komt;
- Laat uw kind opschrijven of tekenen wat het heeft meegemaakt. Dit kan best emotionele reacties bij uw kind oproepen. Op zich is dat niet erg, als hij/zij maar geholpen wordt de emoties te uiten en te verwerken;
- Laat uw kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining.

3.2.3. Registratie

De gesprekken en afspraken worden in verslagen vastgelegd. Deze verslagen worden opgenomen in het leerlingevolgsysteem Parnassys. De ouders van de betrokken leerlingen (pester of slachtoffer) ontvangen een kopie van het gespreksverslag.

Het verloop en het effect van de aanpak wordt gevolgd door de anti pestcoördinator. Het procesverloop en de afsluiting worden door de coördinator kort vastgelegd in het incidenten logboek.

Adviezen aan ouders van kinderen die pesten:

- Ken het verschil tussen plagen en pesten. Maak een duidelijk onderscheid tussen de twee en wijs uw kind hierop;
- Neem het probleem serieus;
- Raak niet in paniek. Elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. Besteed aandacht aan uw kind;
- Weet wat uw kind op de computer doet;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport, zodat het kind genoodzaakt wordt om te gaan met anderen en leert samen te werken;
- Als uw kind al lange tijd pest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak. Neem contact op met de leerkracht. Deze zal u advies geven over een eventuele verdere aanpak;
- Laat uw kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining.

Adviezen aan ouders van meelopers en zwijgende middengroep:

- Ken het verschil tussen plagen en pesten. Maak een duidelijk onderscheid tussen de twee en wijs uw kind hierop;
- Neem het probleem serieus: het kan ook uw kind overkomen;
- Neem de ouders van het zowel het gepeste kind als de pester(s) serieus;
- Maak het tot een gemeenschappelijk probleem;
- Weet wat uw kind op de computer doet;
- Praat met uw kind over school, over de relaties in de klas, over wat leerkrachten doen, hoe zij straffen. Vraag hen ook af en toe of er in de klas wordt gepest?
- Geef af en toe informatie over pesten; wie doen het, wat doen zij en waarom?
- Corrigeer uw kind als het voortdurend anderen buitensluit;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

BIJLAGEN

Bijlage 1

De sociale kaart

Bijlage 2

Protocol social media